

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	2783 Українська мова та література
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2783
Назва ОП	Українська мова та література
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Суховій Оксана Олександрівна, Решитько Анна Дмитрівна, Вірченко Тетяна Ігорівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	26.10.2022 р. – 28.10.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1FVpo_IWSg6gyDkkslS62jyqGuMdieDpS/vi
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1T_FMC3hcDF4dsdhI5MZDJRF9_DycAxvc/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Українська мова і література» функціонує в Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича, який має 147-літню історію та відомий в Україні як заклад із потужним кадровим складом. ЗВО має міжнародне визнання (угоди реалізуються із 209 закладами-партнерами). Університет у міжнародних і загальнонаціональних рейтингах посідає високі позиції. Тож сформований імідж Університету визначив відповідальне ставлення проектної групи до розробки ОП, дотримання вимог чинного законодавства, її систематичного перегляду та врахування побажань усіх груп стейкхолдерів. Для НПП важливо підвищувати кваліфікацію як за кордоном, так і в українських ЗВО. Здобутий досвід викладачі спрямовують на оновлення змісту навчальних дисциплін. Для досягності ПР викладачі використовують інноваційні методи навчання. В ОП належна увага приділена практичній підготовці. Бренд Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича робить заклад впізнаваним і серед абітурієнтів. Останніх приваблює, що випускники мають успіхи в кар'єрному зростанні. Університет гнучко адаптувався до роботи в умовах пандемії та війни. Всі учасники освітнього процесу почувають себе захищеними. ЕГ спостерігає сформовану внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

На інституційному рівні: • популяризація політики академічної доброчесності, імплементованої в освітній процес; • тісна співпраця з випускниками, які дуже часто виступають роботодавцями; • налагоджена внутрішня система забезпечення якості освіти; функціонування постійно діючого семінару Центру забезпечення якості. На етапі планування ОП: • запровадження міждисциплінарних ОК; • врахування багатовекторності професійних можливостей випускників-філологів; • запропоновані унікальні ПР. На етапі реалізації освітнього процесу: • використання систем Unichек та StrikePleonarism для перевірки робіт на плагіат; забезпечення студентів можливістю перевіряти роботи на плагіат у системі MOODLE.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: На інституційному рівні: значна часова дистанція в опитуваннях «Викладач очима студентів»; На етапі планування ОП: звуження предметної області до галузі лінгвістики в двох останніх редакціях ОП; регіональний контекст представлений здебільшого серед ВК; відсутність виразного принципу, за яким ВК об'єднані в блоки; вузький перелік soft skills, які формуються на ОП; На етапі реалізації ОП: платформа MOODLE використовується обмежено, виключно як місце зберігання навчальних матеріалів; не всі кафедри на своїх сторінках розміщують актуальні теми кваліфікаційних робіт; роботодавці не залучені як лектори до аудиторних занять. Рекомендації: запровадити опитування «Викладач очима студентів» раз на рік; удосконалити політику дотримання АД розробкою документа про принципи дотримання АД, який має підписувати кожен учасник освітнього процесу; при наступному перегляді ОП 1) скоригувати формулювання предметної області, 2) посилити регіональний контекст серед обов'язкових ОК, 3) визначитись із принципом, за яким ОК об'єднані в блоки; дати вибірково блокам назву задля увиразнення логіки ОП, 4) розширити перелік soft skill, які формуються під час навчання на ОП; з нового навчального семестру ширше використовувати потенціал MOODLE (оцінювання, обмін повідомленнями тощо); оприлюднювати на сайтах кафедр актуальні теми кваліфікаційних робіт (до початку 2 семестру поточного н.р.); залучати роботодавців до аудиторних занять на ОП (до кінця поточного н.р.).

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП-22 має чітко сформульовані цілі: «формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування у професійній діяльності у галузі лінгвістики, що передбачає аналіз, творення (зокрема переклад) і оцінювання письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацію успішної комунікації українською

мовою». Зіставлення з ОП-20 засвідчує, що формулювання цілей ідентичне. Цілі ОП корелюють із метою освітньої діяльності Університету - «здобуття особою високого рівня наукових та/або професійних і загальних компетентностей, необхідних для діяльності за певною спеціальністю чи в певній галузі» (<https://cutt.ly/xNmuphk>). Місія Університету - «інновативність, збалансованість, успіх» (<https://cutt.ly/dNmug8D>) визначає підхід до вибору методів навчання, контенту ОК, що, у свою чергу, забезпечує досяжність цілей ОП. Цілі ОП корелюються із завданнями Університету, прописаними в «Стратегічному плані розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2019-2026 роки», зокрема під час зустрічей із адміністративних персоналом, НПП, випускниками і роботодавцями неодноразово лунала теза про важливість ОП у контексті суспільного вектору стратегії Університету - «формування світогляду і виховання молоді, зокрема через підготовку доброчесних та висококваліфікованих педагогічних, наукових та науково-педагогічних кадрів і фахівців».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

На редакцію ОП-22 наявні 5 рецензій стейкхолдерів, серед яких учені-філологи та професіонали-практики. Так, доктор Марія Редьква (Інститут східнослов'янської філології Ягеллонського університету, Краків, Польща) відзначає, що «цілі ОП підпорядковані конкурентноспроможності фахівця й увиразненню унікальності програми». Директор фахового коледжу Наталія Палій відзначає, що «в освітній програмі задекларовано багатовекторність професійних можливостей майбутніх фахівців-філологів, їхню здатність до проєктування, реалізації та коригування освітнього процесу». На запит ЕГ ЗВО була надана скан-копія витягу з протоколу № 6 науково-методичної ради філологічного факультету від 21 січня 2022 року, що засвідчує зменшення кількості кредитів з чотирьох до трьох у межах ОК 7 «Проблеми новітньої української літератури» на побажання здобувачів другого магістерського рівня під час панельної дискусії «Якісна освіта очима студентів». Зіставлення редакцій ОП-20 і ОП-22 свідчить про розширення переліку вибіркових компонентів мовознавчого циклу («Медіалінгвістика», «Комунікативна лінгвістика і дискурсивно-жанрові реєстри спілкування», «Комунікативна поведінка в контексті мовно-національних відносин», «Соціолінгвістика і міжкультурна комунікація», «Мовні засоби маніпуляції в текстах інформаційного стилю», «Психолінгвістика», «Лінгвосинергетика» тощо). Під час зустрічі з роботодавцями редактор відділу випуску ТОВ «Редакція газети “Молодий буковинець”» Юлія Пацаранюк, завідувач науково-дослідного експозиційного відділу археології, історії середніх віків і нової історії краю Чернівецького обласного музею Оксана Драгомирецька позитивно оцінили введення, за їхньою рекомендацією, ОК «Медіалінгвістика», оскільки це посилить досяжність ПР 3, 5, 6.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Введення ВК 2.2., 2.4, 4.4 засвідчує, що для розробників важлива готовність випускників «використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань». Силабуси ОК циклу професійної підготовки засвідчують відповідність контенту тенденціям розвитку спеціальності. Так, завданням ОК 7 є «ознайомити студентів із тенденціями та рисами, що притаманні сучасному українському літ-ву, залучаючи до аналізу монографічні праці дослідників літератури, а також нові поетичні прозові та драматургічні твори кінця ХХ - початку ХХІ ст., зразки сучасної літературної критики та есеїстики». Введення до списку рекомендованої літератури праць Д. Горбачова, Н. Мочернюк, І. Набиговича, Т. Пастуха останніх п'яти років свідчить про досяжність завдання. Роботодавці засвідчили, що сучасний ринок потребує філологів у сферах журналістики, бібліотечної та музейної справ, закладах освіти. Ці сфери потребують готовності «створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів і жанрів» (ПР-14), а також «знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших проф. груп...» (ПР-5). Випускники (аспіранти, вчителі й викладачі, журналістка) засвідчили, що успішне кар'єрне зростання тісно пов'язане зі сформованими компетентностями під час навчання на ОП. Особливість ОП - «здатність вирішувати складні професійні завдання в галузі філології та суміжних спеціальностей». Міждисциплінарність реалізується серед ВК 1.4, 2.5, 3.5, 4.2. Контент ОК спрямований на досяжність ПР-20. Одним із ПР є готовність «оцінювати історію літературного життя на Буковині у зв'язках з народною творчістю, культурою українців та інших етносів». Студенти мають можливість обрати ВК 1.6, 2.1. Гарант розповіла, що при перегляді ОП розробники вивчали досвід ДНУ імені Василя Стуса, ОНУ імені І. І. Мечникова, Кам'янець-Подільського НУ ім. І. Огієнка, зокрема звернула увагу на практику впровадження ВК 2.2, 4.3. Буковина - полікультурний регіон, тож розробники усвідомлювали потребу вивчення практик реалізації міжкультурного діалогу. Для цього був вивчений досвід кафедр українистики Ягеллонського, Варшавського університетів.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП загалом дозволяє досягти ПР, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для другого (магістерського рівня) (Наказ №871 від 20.06.2019). Зіставлення ПР в ОП і Стандарті засвідчують, що ПР 1–17 повністю відповідають Стандарту. Їхнє досягнення забезпечується всіма обов'язковими ОК. Окрім того, ОП містить додаткові ПР: ПР 18 - «презентувати результати наукового дослідження під час магістерського семінару, на науково-практичних конференціях, в одноосібних публікаціях, у наукових розвідках, написаних у співавторстві з науковим керівником»; ПР 19 - «проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати власну педагогічну діяльність, опанувати сучасні технології програмно-методичного забезпечення філологічних дисциплін у процесі викладання української мови та літератури в закладах освіти»; ПР 20 - «оцінювати історію літературного життя на Буковині у зв'язках з народною творчістю, культурою українців та інших етносів, книговидавничою і журналістською справою; розуміти міжмистецьку взаємодію Біблії і культури, письменства і кіно, аналізувати взаємозв'язки явищ і фактів української літератури з відповідними явищами і фактами літератури національних спільнот України»; ПР 21 - «аналізувати й порівнювати лінгвістичні явища в українській та слов'янських мовах, характеризувати основні проблеми; критично оцінювати отриману інформацію й предметно характеризувати досягнення мовознавців у різних галузях лінгвістики, застосовувати отримані знання у власних лінгвістичних дослідженнях або при аналітичному реферуванні джерел». Кожен із цих ПР досягається обов'язковими компонентами: ПР 18 - ОК 11; ПР 19 - ОК 1, 4, 5, 10; ПР 20 - ОК 7, 11; ПР 21 - ОК 8, 9, 11. Додаткові ПР увиразнюють регіональний аспект програми, посилюють прикладний аспект і дослідницький складник, оскільки випускник програми може здобувати освіту на третьому (освітньо-науковому) рівні в галузі лінгвістики та літературознавства.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Позитивні практики: 1) врахування багатовекторності професійних можливостей випускників-філологів; 2) особливість ОП - готовність випускника до діяльності в суміжних спеціальностях (міждисциплінарний характер окремих ОК); 3) виражений регіональний складник; 4) запропоновані унікальні ПР.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: Регіональний контекст представлений здебільшого серед ВК. Рекомендації: Під час наступного перегляду ОП посилити регіональний контекст серед ОК.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ вважає, що ОП відповідає критерію 1 щодо проектування та цілей освітньої програми. Цілі ОП сформульовані з урахуванням позицій та потреб вступників, роботодавців та інших зацікавлених сторін. При плануванні групі розробників вдалось врахувати тенденції розвитку спеціальності, регіональні потреби, використати досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Основним підкритерієм у встановленні відповідності ОП критерію 1 стала відповідність Стандарту вищої освіти, стратегії розвитку Університету. Домінування регіонального контексту серед вибіркового компонентів не є критичним і може бути посиленням у робочому порядку.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОП розроблено відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН № 871 від 20.06.2019). Обсяг ОП становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає ч. 5 ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту». Обсяг вибіркового компонентів становить 31 кредит ЄКТС (34,4%), що відповідає п. 15 ч. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». Всі обов'язкові ОК спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей. Обсяг практичної підготовки за ОП становить 12 кредитів - асистентська практика. Зіставлення ОП-20 і ОП-22 засвідчує, що обсяг практичної підготовки залишився без змін. Несуттєві відмінності спостерігаємо в обсязі ВК: зменшення на 3 кредити, порівняно з ОП-20.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має чітку структуру: розподіл ОК за семестрами; циклами загальної та професійної підготовки; належністю до обов'язкових чи вибіркових. ОК складають взаємопов'язану систему, що відображено в структурно-логічній схемі ОП. Так, наприклад, асистентській практиці в 3-му семестрі передують вивчення «Педагогіки і психології вищої школи», «Методики викладання української мови у ЗВО», «Методики викладання української літератури у ЗВО», які викладаються в першому семестрі. Зміст ОК «Загальне мовознавство» і ОК «Досягнення і проблеми українського мовознавства» тісно пов'язані, тому викладання здійснюється паралельно у другому семестрі. Ці ОК спрямовані на здобуття концептуальних мовознавчих знань. ОК «Теорія літератури» і ОК «Проблеми новітньої української літератури» вивчаються в 2-му і 3-му семестрах відповідно. ЕГ вважає таке рішення виправданим, оскільки йдеться про теоретичну та історико-літературну дисципліни відповідно. На оволодіння навичками дослідника розрахована ОК «Методологія та організація наукових досліджень». «Засвідчити вміння автора працювати з науковою літературою з теми, аналізувати й узагальнювати фактичний матеріал для дослідження, використовувати теоретичні знання і практичні навички, отримані під час виконання відповідної освітньої програми» - головна мета кваліфікаційної роботи, тож виправданий зв'язок цієї компоненти з обов'язковими дисциплінами циклу загальної («Методологія та організація наукових досліджень», «Ділове спілкування іноземною мовою») і професійної («Теорія літератури», «Загальне мовознавство») підготовки. У сукупності ОК спрямовані на досягнення як цілі ОП, так і ПР. ОП містить усі необхідні структурні елементи: профіль ОП, перелік компонентів, структурно-логічну схему, форму атестації, матриці відповідності програмних компетентностей, програмних результатів навчання компонентам ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз силабусів ОК дає підстави стверджувати, що ОП відповідає предметній області спеціальності 035 «Філологія». Це підтверджується обов'язковими ОК циклу професійної підготовки (ОК 6, ОК 7, ОК 8, ОК 9) та вибірковими компонентами (наприклад, ВК 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 1.6, 2.1, 2.6 тощо). Зміст ОК відображає літературознавчу (ОК 6, ОК 7, ВК 3.2, ВК 3.4, ВК 5.2 та ін.), мовознавчу (ОК 8, ОК 9, ВК 3.1, ВК 2.6, ВК 4.1 та ін.) складники. Окрім цього, об'єктом вивчення та професійної діяльності магістра філології є усна народна творчість (ВК 2.3); переклад (ВК 3.3); міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі (ВК 2.4, ВК 3.6, ВК 4.3 та ін.). Також ОП пропонує здобувачам на вибір міждисциплінарні компоненти (ВК 1.4, ВК 2.5, ВК 3.6, ВК 4.2, ВК 4.3 та ін.) з філологічним складником, відповідно до особливостей програми. ЕГ відзначає, що формулювання предметної області дещо звужене – «компетентності, вміння та навички, які підготують випускників до виконання завдань у галузі лінгвістики». Гарант пояснила, що це технічний огріх.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Вченою радою Університету 30.06.2020 затверджено Положення про порядок реалізації студентами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича права на вибір навчальних дисциплін. Положення «забезпечує реалізацію студентами права на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених ОП, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС». Пункт 1.4 увиразнює принципи формування переліків вибіркових дисциплін – альтернативності та академічної відповідальності: «не припустимо нав'язування певних вибіркових дисциплін в інтересах кафедр чи окремих стейкхолдерів». Процедура вибору передбачає 6 етапів: ознайомлення 1) з порядком, 2) ВК, 3) запис за затвердженим графіком, 4) опрацювання заяв студентів, 5) повторний запис студентів, якщо вони зазнали відмови (причини відмови описані в п. 2.4.2 Положення), 6) остаточний запис студентів. В ОП–20 ВК поділені на два цикли: цикл загальної і професійної підготовки. У межах циклу загальної підготовки студентам пропонувалось дві пари дисциплін, у кожній парі була мовознавча і літературознавча компоненти (н-д, ЗПВ1 «Літературознавчий аналіз тексту» / «Лінгвістика тексту»). Цикл професійної підготовки містив 7 пар ВК. В ОП–22 підхід змінено: студентам запропоновано 4 переліки по 6 дисциплін та перелік № 5 з чотирма ОК. Із переліків № 1–4 студенти мають обрати по 2 ОК, із переліку №5 – 1 ОК. Перелік 1: 2 літературознавчі та 4 мовознавчі ОК; Перелік 2 – 3: 2 літ-чі, 1 ОК з галузі перекладу/фольклористики і 3 мов-чі; Перелік 4: 5 мов-чих і ОК «Біблія і культура». Перелік 5 містить 2 мов-чих, ОК «Основи літературної творчості» і ОК «Дисципліна з каталогу ВНЗ». Каталог ВК представлений на сайті (<https://cutt.ly/rNmuyyl>). Студент для вибору має можливість зважити на семестр викладання, кількість кредитів, форму контролю, постать викладача, кафедру, структурний підрозділ, ознайомитися з презентацією та силабусом дисципліни. Під час огляду матеріально-технічної бази і системи MOODLE ЕГ пересвідчилась, що студенти обрали ОК «Медіалінгвістика», «Магістерський семінар з української літератури», приєднані до відповідних електронних курсів, і розпочали навчання.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП і НП передбачена АП обсягом 12 кредитів. У ЗВО проходження практики здобувачів регулює Положення, згідно з п. 1.6 якого, «завдання АП – поглибити та закріпити знання студентів з питань організації і форм здійснення ОП в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного фахового напрямку». Базами практики є кафедра сучасної української мови, кафедра історії та культури української мови, кафедра української літератури. Серед матеріалів ВС представлений силабус ОК «АП», розроблений гарантом. Мета ОК – «формування готовності... до викладацької діяльності в закладах ЗСО, у закладах професійної освіти, закладах фахової передвищої освіти та в закладах ВО, дати основи практичних умінь для роботи зі студентською молоддю в аудиторії, у заходах наукового та культурно-просвітницького зразка, забезпечити належні умови проходження практики в очному та дистанційному форматі». Серед пререквізитів названі мовознавчі курси, ОК4 та ОК2. Дидактична картка АП містить низку завдань із навчальної, виховної та науково-дослідної роботи, виконання яких сприятиме досягненню ПР. У силабусі зафіксована форма контролю – захист, тоді як в ОП – екзамен. Звужені пререквізити та неточності у називанні форми контролю зумовили питання, у відповіді на які гарант пояснила, що силабус розроблений для студентів, які проходять практику на кафедрі сучасної української мови. Інші кафедри пропонують свої розроблені силабуси. Обрана форма контролю не суперечить сутності екзамену, відображеній у Положенні про організацію освітнього процесу: «форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід, результати якого разом з поточним контролем дають кінцеву оцінку успішності». Під час іспиту студенти захищають свої звіти та відповідають на питання комісії. Згідно з проведеними опитуваннями, 88% студентів відзначили достатній обсяг практичної підготовки (<https://cutt.ly/bNljVjf>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Більшість ОК спрямовані на формування в здобувачів соціальних навичок (наводимо найважливіші): – здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ОК «Педагогіка і психологія вищої школи», ОК «Асистентська практика»); – здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ОК «Педагогіка і психологія вищої школи», ОК «Методика викладання української літератури у ЗВО»); – здатність бути критичним і самокритичним (ОК «Педагогіка і психологія вищої школи», ОК «Асистентська практика»); – здатність працювати в команді та автономно (ОК «Педагогіка і психологія вищої школи», ОК «Ділове спілкування іноземною мовою (англійською)»); – уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ОК «Методологія та організація наукових досліджень») Це відповідає заявленій меті ОП, інтегральній компетентності, ЗК 2, 4, 5, 9 та ПР 4.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз двох редакцій ОП, навчального плану, затвердженого Вченою радою Університету (протокол № 5 від 27.04.2022), силабусів освітніх компонентів засвідчують, що обсяг фактичного навантаження здобувачів ВО є оптимальним для досягнення ПР і відповідає нормам, викладеним у Положенні про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/lNmuEET>). Обсяг ОК становить від 3 до 5 кредитів ECTS. Привертає увагу той факт, що кількість лекційних годин обов'язкових компонентів циклу професійної підготовки здебільшого вдвічі перевищує обсяг годин, відведених на практичні заняття. Виняток становлять ОК «Досягнення і проблеми українського мовознавства» (обсяг лекцій майже втричі більший за кількість годин практичних занять) і «Проблеми новітньої української літератури» (14 год. лекцій і 16 год. практичних занять). НПП під час зустрічі висловили думку, що такий підхід не нівелює практико-орієнтовані технології у викладанні, оскільки сучасну лекцію характеризує діяльнісний підхід. Разом із тим варто звернути увагу, що студенти під час проведеного опитування відзначили потребу в більшій кількості практичних занять (<https://cutt.ly/nNlYgl>). Обсяг асистентської практики та кваліфікаційної роботи становить по 12 кредитів відповідно. Частка самостійної роботи складає від 1/3 до 2/3 відповідно для ОК і ВК від загального обсягу навчального часу, відведеного на опанування конкретної ОК. Розподіл годин на тиждень становить 18 год. Студенти під час зустрічі запевнили ЕГ, що перевантаження не відчувають.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка фахівців за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Позитивні практики: 1) запровадження міждисциплінарних ОК. ЕГ радить поширити таку практику і на обов'язкові ОК.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1) відсутність виразного принципу, за яким ВК об'єднані в блоки; 2) вузький перелік soft skills, які формуються на ОП; 3) звужене формулювання предметної області до галузі лінгвістики в двох останніх редакціях ОП. Під час наступного перегляду ОП рекомендуємо: 1) визначитись із принципом, за яким ОК об'єднані в блоки. Розглянути можливість дати блокам назву; 2) розширити перелік soft skill, які формуються під час навчання на ОП. Звернути увагу на таймінг, формування стресостійкості, емоційного інтелекту тощо; 3) скоригувати формулювання предметної області.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Дотримання вимог чинного законодавства щодо обсягу освітньої програми, зокрема вибіркового компонентів, структурованість ОП, відповідність спеціальності 035 Філологія, належна практична підготовка свідчить про відповідність освітньої програми в контексті 2 критерію. Оприлюднені слабкі сторони зумовили оцінку В. Зважаючи на побудовану систему якості у ЗВО, ЕГ вважає, що слабкі сторони можуть бути усунені в робочому порядку.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, логічно структуровані, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти у розділі Правила прийому (<https://cutt.ly/YNDDaPm>). Університет забезпечує рівні умови доступу до вищої освіти для всіх категорій громадян. Відповідно до правил прийому для здобуття магістерського рівня вищої освіти, до Університету приймають громадян України, іноземців, а також осіб без громадянства, які проживають на території України на законних підставах, мають відповідний освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень та виявили бажання здобути вищу освіту. Особливості прийому на навчання до університету іноземців та осіб без громадянства визначені в розділі XIII Правил прийому (<https://cutt.ly/kNRExtA>). Усім категоріям абітурієнтів забезпечується рівний доступ до отримання вищої освіти за цією ОП. Необхідні матеріали та додатки оприлюднені на офіційному веб порталі (<https://cutt.ly/cNREv7M>). Конкурсний відбір проводиться на основі конкурсного бала, який розраховується відповідно до Правил прийому (<https://cutt.ly/cNREv7M>). Рейтинговий список вступників впорядковується за результатами фахового іспиту та за результатами розгляду мотиваційних листів.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми. Відбір кандидатів на навчання за ОП «Українська мова та література» проводить атестаційна комісія, яка входить до складу приймальної комісії, з числа осіб, які мають вищу освіту (не меншу освітнього ступеня «бакалавра»), виявили бажання і мають достатній теоретичний та практичний рівень знань з і спеціальності для продовження здобуття відповідного освітнього рівня. Конкурсний відбір осіб, які на основі ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня магістра за ОП «Українська мова та література» у 2022 р., відбувається за результатами фахового іспиту та мотиваційного листа при вступі на місця державного замовлення; тільки за результатами розгляду мотиваційного листа (відповідно до Правил прийому: <https://cutt.ly/vNDfCZO>) при вступі на місця за кошти фізичних або юридичних осіб (<https://cutt.ly/XNREmfv>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ підтверджено, що процес визнання результатів навчання, які були отримані в інших ЗВО, регулюється відповідно до таких нормативних документів Університету: «Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім. Ю. Федьковича» (<https://cutt.ly/8NREQnY>); «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЧНУ ім. Ю. Федьковича» (<https://cutt.ly/eNREWkw>), «Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення, надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти ЧНУ ім. Ю. Федьковича» (<https://cutt.ly/hNRERJL>), «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (<https://cutt.ly/oNREIjD>). Усі положення, що застосовуються, розміщено на сайті університету, про що здобувачів інформують під час вступної кампанії. Спілкуючись з фокус-групою здобувачів, експертна група встановила, що вони добре поінформовані про можливості академічної мобільності у ЗВО. Під час зустрічей зі студентами та керівниками відділів (навчального, навчально-методичного та відділу міжнародних зв'язків) з'ясовано, що в Університеті існують реальні можливості та практично втілюються програми міжнародної мобільності. Результати навчання в інших ЗВО визнаються на підставі визначення академічної різниці та подання відповідних освітніх документів про виконання конкретної ОП. Конкретним прикладом застосування вказаних правил на ОП є практика подвійного дипломування на підставі «Угоди про видачу подвійних дипломів між ЧНУ ім. Ю. Федьковича та Ягеллонським університетом (ЯУ) за напрямом підготовки неологія (спец. Укр. філологія / filologia ukraińska) (ЯУ) та спец. Укр. мова та літ. / język ukraiński i literatura (ЧНУ) (Umowa o wydawaniu podwójnych dyplomów nr. 55/2016) від 17.12.2017», успішно продовженої 14.06.2019 (nr. 1063/2019) на п'ятилітній термін. Додаток 1. «Протокол рівносильності до Угоди про видачу подвійних дипломів» (п. 2) врегульовує різницю в навчальних планах.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО має відповідні положення щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є у відкритому доступі «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти, у системі формальної освіти)» (<https://cutt.ly/YNREP7x>). Положення розміщено на сайті університету, про що здобувачів інформують під час вступної кампанії, на різноманітних зустрічах упродовж навчання (<https://cutt.ly/AJboLk6>, <https://cutt.ly/ENREDrv>), але запитів щодо зарахування результатів неформальної освіти за цією ОП не виявлено. У ході проведення зустрічей з ЕГ було встановлено, що здобувачі за цією ОП обізнані щодо можливості отримання неформальної освіти та підтвердили, що цю інформацію вони отримали під час вступної кампанії та на зустрічах з куратором упродовж навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У ЗВО забезпечено відкритий доступ до освітньої програми через офіційний сайт ЧНУ ім. Ю. Федьковича. У правилах прийому враховуються особливості ОП. У ЗВО розроблена процедура визнання результатів навчання щодо визнання результатів навчання в інших вітчизняних і іноземних ЗВО, наукових установах і неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: здобувачі поінформовані щодо можливості академічної мобільності та існування процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, проте мало цим користуються (інформація

наявна на офіційному ресурсі ЗВО у відкритому доступі). Рекомендації: посилити застосування права здобувачів на перезахування ОК за рахунок неформальної, інформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Інформацію про правила прийому розміщено на сайті ЗВО, вони є зрозумілими та інформативними, використовуються різні методи донесення інформації до абітурієнта. Загалом ОП «Українська мова та література» має добрий рівень відповідності з підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3. Підкритерій 3.4 практики не має. Рекомендації: ознайомитись та перейняти позитивні практики застосування неформальної освіти в інших ЗВО, розширити доступ до інформації про неформально освіту та спонукати студентів приділяти увагу неформальній освіті, наголошуючи на її визнанні в системі формальної освіти. З викладеної інформації, факторів для підсумкової оцінки можна зробити висновок, що ОП має достатню відповідність за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз робочих програм, силабусів і матриці відповідності показав, що методи навчання і викладання відповідають ПРН і компетентностям, визначеним в ОП. ЕГ помітила велику різноманітність і варіативність методів і прийомів у викладанні навчальних дисциплін, від класичних до інноваційних: репродукційний, стимулювально-пошуковий, спонукально-пошуковий, евристична та репродуктивна бесіда-діалог, портфоліо, рольове моделювання, методи планомирного формування розумових дій і понять: рефлексія, аналіз, планування; презентація результату дослідження; панельна дискусія; круглий стіл; рольова гра; метод визначення і пояснення лінгвістичних понять (контент-аналіз, лексикографічний паспорт терміна); метод формування фахової компетентності, комунікативної компетентності; пояснювально-ілюстративний, дослідницький, проблемний, метод формування мовленнєвої компетентності, метод проєктів, творчо-пошуковий, виховного спрямування та інші. Наприклад, доц. Л.Маркуляк у курс методики викладання української літератури впроваджує метод проєктів (індивідуальних і колективних), які активно використовують студенти, що здобувають подвійні дипломи. Так, вони виконують проєкти «Лепкий і Краків», «Стефаник і Краків» та ін. Проф. С.Шабат-Савка ознайомила ЕГ з методом ПРЕС, який вона використовує в курсі «Досягнення і проблеми українського мовознавства». Цей метод розвиває вміння формулювати думку щодо дискусійних питань. У межах цього методу розвивають і перехресну дискусію. Ще один інноваційний метод – портфоліо – полягає в аналізі постатей відомих репресованих укр.дослідників (О.Синявського, С.Смеречинського та ін.). Студентоцентрований підхід виявляється в можливості самостійно обирати тему кваліфікаційної роботи, узгоджуючи її з науковим керівником, а також у можливості вибору дисциплін не лише професійного, а й загальноуніверситетського спрямування. Як зазначив в.о.ректор В.Балух, така практика існує вже 2 роки, студенти обирають серед 74 вибіркових курсів, для таких дисциплін відведено 3, 4, 5 пари в четвер. Також студенти можуть обирати позакредитні дисципліни, понад 25 кредитів, і ці відомості вносять у додаток до диплома.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайтах кафедр сучасної української мови (<https://cutt.ly/HNDzLNk>), історії та культури української мови (<https://cutt.ly/2NDzYeD>) та української літератури (<https://cutt.ly/LNDz3M1>) представлено робочі програми (не завжди) і силабуси (без винятків) обов'язкових і вибіркових дисциплін, з якими здобувачі можуть ознайомитися в будь-який зручний час і з'ясувати для себе обсяг курсу, методи, зміст, програмні результати навчання тощо. Під час зустрічей з ЕГ студенти підтвердили, що викладачі надають усю необхідну інформацію на початку вивчення кожного окремого курсу. Перешкод для отримання згадуваної інформації немає, вона вичерпна, доступна та зрозуміла. Зазвичай частина першої пари кожної дисципліни є організаційною, викладач повідомляє всю необхідну інформацію про зміст курсу, форми і методи навчання, форми і критерії оцінювання, подає необхідну підручково-посібникову та додаткову літературу. Крім того, силабус надсилається на корпоративну пошту. Під час зустрічі з фокус-групами ЕГ переконалася, що здобувачі ОП повністю і вчасно поінформовані щодо навчальних курсів, жодних перешкод щодо одержання інформації немає, усі питання можна з'ясувати під час першого навчального заняття.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП реалізується в участі здобувачів у позааудиторних заходах, проєктах, наукових гуртках, клубах, семінарах. Проф. М.Скаб зазначив, що для ОП важливо, щоб університет демонстрував своє виразне наукове обличчя. Є достатня кількість докторів наук, які розробляють дійсно нові напрями, і в багатьох вибіркових компонентах ці дослідження представлені. Зокрема, для ЧНУ характерний напрям «Вивчення проблем сакрального». У кінці жовтня відбулася конференція «Українська мова і сфера сакрального» в дистанційному форматі, на якій виступали дослідники з 5 країн, і всі студенти, які беруть участь у цій проблематиці, побували на своєрідному мозковому штурмі, додали багато нового до проблематики своїх магістерських досліджень. Проф. Л.Марчук, зав. кафедри укр. мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, повідомила, що в їхньому ЗВО в листопаді відбудеться наукова конференція, на яку запрошені магістранти ЧНУ з можливістю опублікувати тези своїх наукових досліджень. Проф. Дрогобицького держ.пед. ун-ту ім.І.Франка І.Набитович зазначив, що ЧНУ дає здобувачам одночасно можливість і навчатися, і готуватися до наук.роботи.Також він повідомив, що, коли він викладав у Люблінському університет ім. Марії Кюрі-Скловської, майже в усіх випусках збірника Spheres of culture друкували свої статті викладачі та магістранти ЧНУ. Асист. С.Вардеванян із 2016 р. веде літературний інтелектуальний клуб на факультеті, уже було понад 40 зустрічей, які дають ідеї для наукової роботи здобувачів. Аспірантка каф. укр. літератури Ю.Цівінська розповіла, що на факультеті діє синтаксична школа ім. І.Слинька; філологічна школа під кер. Б.Бунчука, одна з небагатьох в Україні, яка займається віршуванням, і школа ім. С.Будного. Участь здобувачів у заходах виливається у виступи на конференціях, статті, курсові роботи.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП оновлюють зміст освіти після стажувань у ЗВО, де викладаються аналогічні дисципліни. Так, проф. М.Скаб імплементавав у практику викладання курсу «Методологія і організація наукових досліджень» напрацювання викладача Волинського національного університету С.Богдан. Оновленню змісту освіти сприяє залучення найновіших видань. Напр., курс «Література і кінематограф» доц. С.Кирилюк оновлюється за рахунок залучення нових джерел для опрацювання студентами: багато позицій 2018-2020 рр. і навіть 2021 р. (У KINO-КОЛІ / За ред. Володимира Войтенка. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2021. 560 с.), у курсі «Медіалінгвістика» І.Струк наявні найновіші джерела (Шевченко Л., Сизонов Д. Критерії диференціації усного та писемного тексту в лінгвоекспертизі. Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. 2021. Вип. 42. С. 28–42). Водночас деякі навчальні дисципліни не засвідчують оновлень. Так, у літературі до курсу доц. Н.Колесник «Загальне мовознавство» із 88 позицій 47 – російською мовою, що неприпустимо за сучасних умов, хоча остання позиція з наукової літератури датується 2018 р.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

До нормативно-правових документів, які регламентують інтернаціоналізацію діяльності ЗВО, належать: «Стратегія інтернаціоналізації ЧНУ», яка передбачає три основні напрямки: прийом на навчання та інтеграцію іноземних студентів; інтернаціоналізацію курсів і навчальних програм; зміцнення студентських та викладацьких обмінів (<https://cutt.ly/GNAGeL4>), «Положення про академічну мобільність» (<https://cutt.ly/FNAOxdD>), «Порядок підготовки та виконання міжнародних проєктів та грантів» (<https://cutt.ly/sNAoVe1>). На сайті ЗВО розміщено перелік 206 навчальних закладів – партнерів ЧНУ з даними про угоди та адресами сайтів (<https://cutt.ly/kNAFxFQF>), інформацію про міжнародні програми, конкурси, гранти з конкретизацією щодо категорій потенційних учасників (<https://cutt.ly/sNADA2D>). Магістрантка Т. Міжінська зазначила, що викладачі регулярно повідомляють про різні можливості: і про програму Erasmus+, і про програму національних обмінів «Плаккарт» (<https://cutt.ly/INA9IBF>). Відділ міжнародних зв'язків Університету регулярно проводить заходи з інформування здобувачів вищої освіти та викладачів щодо можливостей закордонного навчання і стажування. Заступник декана з наук.роботи та міжнародних зв'язків Я.Редьква поінформував ЕГ, що студенти можуть брати участь у програмах кредитної мобільності (Erasmus+) і в програмах семестрового академічного обміну; викладачі мають можливість стажування в ун-тах Румунії, Польщі, Словаччини, викладати українознавчі дисципліни, або ж стажування в межах їхніх конкретних планових тем, а також брати участь у грантах. Так, на початку листопада кафедри приступають до реалізації гранту, який виграли разом із Національною академією академічних обмінів у Польщі. Здобувачі мають можливість одержувати подвійні дипломи та слухати окремі курси в закордонних ЗВО. За словами в.о. ректора В.Балуха, у 2022-23 н.р. на стажуванні та навчанні за кордоном перебуває 250 викладачів і здобувачів, у тому числі 3 магістранти акредитованої ОП. Напр., у Ягеллонському ун-ті подвійне дипломування здійснюється для цієї ОП за двома спеціальностями: «неофілологія» (укр. філологія) та «укр. мова і література». За останні роки такі подвійні дипломи отримали близько 15 випускників ОП. ЕГ мала змогу поспілкуватися з випускниками ОП, які вже мають подвійні дипломи. Так, Р.Брездень зазначила, що це надзвичайний досвід для розвитку особистості, оскільки, окрім нових знань, ще дає великий досвід у світосприйнятті. Процедура залучення студентів до програм академічної мобільності прозора. На 4 курсі студентам із середнім балом 4 і вище пропонують поїхати до Кракова, познайомитися з програмою, з викладачами (студенти оплачують лише проїзд). Потім відбувається співбесіда

онлайн із трьома викладачами, які ставлять питання з літературознавства, мовознавства та з вибору теми магістерської роботи. Усе це дає підстави ЕГ стверджувати, що належні умови для реалізації потенціалу ОПП в контексті інтернаціоналізації діяльності ЗВО забезпечено в повному обсязі.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною ОП є велика різноманітність і варіативність методів і прийомів у викладанні навчальних дисциплін. Здобувачі вчасно і вичерпно отримують інформацію про цілі, зміст, ПРН, форми та критерії оцінювання навчальних дисциплін. Позитивною є практика широких виробничих контактів з іншими ЗВО, результатом яких є впровадження нових курсів і нових методів викладання; НПП оновлюють зміст освіти після стажувань у ЗВО, де викладаються аналогічні дисципліни. Оновленню змісту освіти сприяє також залучення найновіших видань. Належні умови для реалізації потенціалу ОП в контексті інтернаціоналізації діяльності ЗВО забезпечено в повному обсязі. ОП має великий позитивний досвід і можливості в реалізації програм академічної мобільності, успішну практику подвійного дипломування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Не всі дисципліни забезпечені достатньою кількістю матеріалів на платформі Moodle. Перелік літератури до деяких курсів містить не виправдано велику кількість російських та російськомовних джерел. ЕГ рекомендує: - подавати більше матеріалів на платформі Moodle за умов дистанційного навчання, оскільки не всі навчальні дисципліни мають достатнє наповнення (до кінця 1 семестру поточного навчального року); - оновити літературу до навчального курсу "Загальне мовознавство", вилучивши з неї російськомовні джерела (до кінця 1 семестру поточного навчального року).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ вважає, що ОП відповідає критерію 4 щодо навчання та викладання за освітньою програмою. методи і прийоми у викладанні навчальних дисциплін різноманітні й варіативні і цілком сприяють досягненню в ОП цілей та ПРН; здобувачам забезпечено можливість поєднувати результати навчання і досліджень; ОП має великий потенціал у контексті інтернаціоналізації діяльності ЗВО, зокрема через реалізацію програм академічної мобільності та успішну практику подвійного дипломування. Слабкі сторони можуть бути усунені в робочому порядку.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Види та рівні контролю навчальних досягнень студентів викладено на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/vNOhwJn>). Критерії оцінювання усіх видів контролю (вхідний; поточний; підсумковий) та всіх його форм (фронтальне та індивідуальне опитування, проведення термінологічних диктантів, розв'язання письмових завдань, практичних ситуацій, індивідуальні проекти тощо) чіткі і зрозумілі. Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ з'ясувала, що всі учасники освітнього процесу достатньо поінформовані про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. ЕГ ознайомила з критеріями оцінювання в робочих програмах і силабусах. Переважно вони чіткі і зрозумілі. Водночас у програмі «Літературознавчий аналіз тексту» критерії поточного та підсумкового оцінювання не подані. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ з'ясувала, що магістрантам на першій парі кожного курсу НПП пояснюють усі форми роботи та контролю, коментують критерії оцінювання. Бажано, щоб і в кожній робочій програмі такі критерії були чітко прописані. Викладачі оперативно реагують, якщо у студентів виникають питання щодо оцінювання. Магістрантка К.Пятіна зазначила, що на парах викладачі аргументують оцінки, а якщо здобувач не згоден, можна доскласти матеріал. Щодо чіткості і прозорості – є електронний журнал, у якому кожен студент може бачити тільки власні оцінки, що забезпечує конфіденційність. Щоправда, під час перегляду роботи системи Moodle ЕГ виявила, що не для всіх дисциплін електронний журнал заповнений. Гарант пояснила це тим, що семестр почався 1 жовтня і ще

не всі викладачі мали змогу оцінити студентів. М.Іванчук (наук.-метод. центр моніторингу та забезпечення якості підготовки фахівців) розповіла, що після кожної сесії здійснюється контроль зрізу залишкових знань, іноді навіть через рік. По ЗНО показник становить понад 50%, однак для акредитованої ОП він значно вищий – 80-90%, оскільки магістранти – це здобувачі з високим рівнем знань.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів ОП корелюють зі Стандартом вищої освіти для здобувачів ступеня «магістр» спеціальності 035 «Філологія», затвердженим наказом МОН України № 871 від 20.06.2019 (<https://cutt.ly/dNAyJFO>): «атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи». Захист кваліф.роботи відбувається прилюдно, відкрито і гласно після повного виконання навчального плану за ОП. ЕГ опрацювала відповідні документи і встановила, що вони цілком відповідають Стандартові вищої освіти. Основним документом, який регулює атестацію магістрантів ОП, є Положення «Про атестацію здобувачів вищої освіти (I-II рівнів) та організацію роботи Екзаменаційної комісії в ЧНУ імені Юрія Федьковича» (<https://cutt.ly/cNOjF3r>). У цьому документі визначено порядок створення екзаменаційної комісії, вимоги щодо кількісного та якісного складу, графік роботи, вимоги до звітної документації. Здобувачі, випускники та викладачі повідомили, що теми кваліфікаційних робіт обговорюються і коригуються керівником і студентом. Здебільшого тематика робіт входить до кола зацікавлень наукового керівника. Наукові керівники намагаються заохотити, допомогти, надають усіляку консультативну підтримку в написанні магістерських робіт. Обов'язковою передумовою для захисту є перевірка кваліфікаційної роботи на антиплагіат за системою UNICHECK. Як повідомила магістрантка І.Кавчак, таку перевірку здійснює лаборант кафедри не пізніше, як за 2 тижні до захисту. Актуальну тематику кваліфікаційних робіт представлено тільки кафедрою української літератури (<https://cutt.ly/UNAFsbo>), інші дві профільні кафедри поки на своїх сайтах не оприлюднили.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основними документами, які регулюють контроль та оцінку знань студентів у ЧНУ, є Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/QNP9a7Q>); Положення «Про атестацію здобувачів вищої освіти (I-II рівнів) та організацію роботи Екзаменаційної комісії в ЧНУ імені Юрія Федьковича» (<https://cutt.ly/cNOjF3r>), Положення про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів (<https://cutt.ly/uNOkw3d>). Система оцінювання в ЗВО під час теоретичного та практичного навчання здійснюється за накопичувальною системою ECTS. ЕГ встановила, що правила проведення контрольних заходів у документах викладено конкретно, чітко, розроблено механізми донесення цих правил до учасників освітнього процесу. Так, магістрантка Т. Міжінська повідомила, що кожен викладач на першій парі своєї навчальної дисципліни ознайомлює здобувачів не тільки з формами роботи, а й із критеріями оцінювання за кожен вид роботи. Окрім того, цю інформацію надсилають на корпоративну пошту та оприлюднюють у системі Moodle. У ЗВО розроблено процедуру оскарження результатів контрольних заходів. Заяву про апеляцію подають особисто впродовж 2-х робочих днів після оголошення результатів підсумкового оцінювання декану/директору факультету/інституту, на якому навчається здобувач. ЕГ під час зустрічей з фокус-групами не встановила випадків оскаржень результатів контрольних заходів, апеляцій, повторного проходження здобувачами ОП контрольних заходів тощо.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика академічної доброчесності – засаднича цінність ЧНУ, задекларована такими основними документами, розміщеними на сайті ЗВО: Етичний кодекс (<https://cutt.ly/LNP83J2>), Правила академічної доброчесності (<https://cutt.ly/LNP4S3b>), Положення про виявлення та запобігання плагіату (<https://cutt.ly/zNP4L8S>). Існує щорічний план заходів, спрямованих на посилення АД: Заходи з популяризації академічної доброчесності у ЧНУ на 2022 р. (<https://cutt.ly/nNP7oQx>). На філолог. ф-ті окремі положення розміщено на стенді «Навчально-методична інформація». Голова студпарламенту філолог. ф-ту А.Савчук повідомила, що порушень АД серед студентів немає, оскільки ще на 1 курсі читається Вступ до спеціальності, на якому здобувачів знайомлять із принципами АД. Для запобігання списуванню в окремих аудиторіях встановлено камери відеоспостереження. У випадку виявлення списування передбачено незадов.оцінку або попередження. Голова студпарламенту ЗВО А.Капачі повідомила, що порушення АД – не лише списування, а може бути й ставлення викладача, тому існують «скриньки довіри» (електронні та наживо на інформаційних стендах), які перевіряють щотижня, але в цьому семестрі звернень ще не

було. У випадку наявності звернень їх направляють до декана, гаранта ОП чи зав. кафедри для вирішення питання. У ЗВО передбачено перевірку кваліфікаційних робіт на плагіат за системою Unicheck, до якої можуть мати доступ НПП і студенти, встановлено допустимі норми текстових збігів. П.Молочко продемонстрував ще одну систему перевірки на плагіат – StrikePleonarism, із якою ЗВО починає працювати. Проф. М.Скаб повідомив, що обов'язковим елементом магістерських семінарів є блок лекцій, присвячених АД як важливому складнику академічного письма. Магістрантів знайомлять із принципами, як розрізняти явища порушення АД, аналізують фрагменти майбутніх робіт. Оскільки перевірку на плагіат починають ще з 3 курсу (курсові роботи, статті), то на етапі магістерської роботи здобувачі вже мають осмислені навички якісно готувати текст.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами ОП є: - політика академічної доброчесності, імplementована в освітній процес та засвідчена документами та регулярними заходами, спрямованими на її популяризацію; - завчасне ознайомлення здобувачів із системою Unicheck; - впровадження нової системи перевірки на плагіат StrikePleonarism; - показник контрольного зрізу залишкових знань на становить ОП 80-90%, що засвідчує високий рівень знань магістрантів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Серед недоліків ЕГ зазначає: - кафедра української літератури та кафедра історії та культури української мови поки не оприлюднили актуальну тематику кваліфікаційних робіт на своїх сайтах. - у програмі курсу «Літературознавчий аналіз тексту» критерії поточного та підсумкового оцінювання не подані. ЕГ рекомендує: - розробити документ про принципи дотримання АД, який має підписувати кожен учасник освітнього процесу (до кінця поточного навчального року); - внести до програми курсу «Літературознавчий аналіз тексту» критерії поточного та підсумкового оцінювання (до кінця 1 семестру поточного навчального року); - оприлюднювати на сайтах кафедр актуальні теми кваліфікаційних робіт (до початку 2 семестру поточного навчального року).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ вважає, що ОП відповідає критерію 5 щодо контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічної доброчесності. Зокрема, політика академічної доброчесності є засадничою цінністю ЧНУ; у межах цього критерію ЕГ виявила багато позитивних практик, а недоліки можна впродовж короткого терміну усунути в робочому порядку.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до Табл. 2 Відомостей про самооцінювання, ОП забезпечують 10 викладачів з профільних кафедр і 3 кафедр загальноуніверситетської підготовки, із них 7 докторів наук, 3 кандидати наук, усі вони перебувають на посадах професора (7 осіб), доцента (3 особи); за ОП працюють 2 чоловіки і 8 жінок. Стаж роботи за фахом – від 24 (С.Романюк, Н.Головацька) до 43 років (О.Червінська). Усі викладачі працюють за основним місцем роботи. ЕГ встановила, що академічна та/або професійна кваліфікація НПП здебільшого відповідає колу навч. дисциплін, які вони викладають. Усі викладачі мають відповідну освіту, вчені ступені та звання, працюють над наук. темами і проблемами, які корелюють із завданнями та цілями ОП. Наприклад, проф. С.Шабат-Савка має понад 250 наук. і наук.-метод. праць, серед яких «Українськомовний питальний дискурс: монографія», «Морфологія: іменні частини: навч.-метод. посібник» (у співавт.) та інші, проф. М.Скаб має понад 210 публікацій. Більшість викладачів залучені до редколегій наук. видань (С.Романюк, Н.Колесник, С.Шабат-Савка), журі конкурсів (О.Кульбабська, Н.Колесник), спец. вчених рад (М.Скаб). Деякі викладачі мають авторські посібники, за якими здійснюють викладання курсів на ОП, напр., проф. О.Кульбабська – «Методика навчання української мови у вищій школі: навч. посібник» (у співавт.), «Асистентська практика магістрів філології: щоденник-звіт» (у співавт.). Однак ЕГ помітила, що не всі ОК забезпечені авторськими підручниками, посібниками чи монографіями. Окрім того, публікації викладача курсу

«Загальне мовознавство» проф. Н. Колесник відповідають лише 1 із тем у межах програми, а саме: «Мова і культура». Водночас, викладач цієї ж кафедри проф. М. Скаб має власний посібник із названого курсу («Загальне мовознавство: тести»).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://cutt.ly/UNmOZFM> регламентує порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників. Під час зустрічі з адміністрацією ЗВО в.о. ректора В. Балух розповів, що у Вченій раді університету є конкурсна комісія, яку очолює декан економічного ф-ту проф. Білоскурський; є порядок обрання за конкурсом, який передбачає трьохетапне голосування: на кафедрі, на вченій раді факультету чи інституту, на Вченій раді університету. Для обрання на посаду за конкурсом враховується рейтинг викладача, який формується за трьома позиціями: наукова, освітня та гуманітарна діяльність. Викладач обов'язково проводить відкриті лекції, подає звіт за попередній період і перспективний план роботи, оскільки кожна кафедра дбає про свій рейтинг у загальноуніверситетському рейтингуванні. Конкурсна комісія розглядає документи кожного претендента до того, як допустити його до участі в конкурсі. Передбачене укладення строкових угод на посаду зав. кафедри – на 5 років, професора пенсійного віку – на 1 рік, непенсійного віку – 3-5 років. Отже, ЕГ переконалася, що кафедри зацікавлені в доборі викладацького персоналу високого фахового рівня і всіляко сприяють підготовці майбутніх фахівців, водночас не порушуючи необхідних процедур. Конкурсний добір викладацького складу є відкритим, прозорим, проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На філологічному ф-ті від 15.09.2021 р. створено раду стейкхолдерів, за рік відбулося 4 засідання, про що свідчать відповідні протоколи: <https://cutt.ly/vNmBZsq>; <https://cutt.ly/DNRwojZ>; <https://cutt.ly/aNRwbm1>; <https://cutt.ly/wNRwR3l>. Раду складають внутрішні і зовнішні стейкхолдери, вони репрезентують різні напрямки діяльності випускників ОП: заклади освіти, бібліотеки, ЗМІ, музеї. Роботодавці беруть безпосередню участь у внесенні змін до ОП, висловлюють побажання щодо нових курсів, які можуть сприяти кращій підготовці майбутніх працівників відповідної сфери, сприяють знайомству здобувачів із діяльністю відповідних організацій із подальшим залученням їх до працевлаштування. Л. Бабій, директор школи № 1, зазначила, що здобувачі ОП приходять до школи на практику і вона як директор зацікавлена у фахівцях з таким високим рівнем підготовки. Є. Квітень (Інститут післядипломної освіти) повідомила, що брала участь в усіх засіданнях ради стейкхолдерів і завжди висловлює на цих засіданнях побажання щодо вдосконалення ОП. Директор наукової бібліотеки ЧНУ М. Зушман повідомив, що студенти ОП проходять тренінги щодо роботи з каталогами й висловив побажання ввести до ОП курс «Основи наукової бібліографії». Директор обл. дитячої бібліотеки А. Біла додала, що в перспективі бібліотека стане базою практики для здобувачів ОП. Редактор газети «Молодий буковинець» Ю. Пацаранюк зазначила, що в редакціях працюють переважно випускники-філологи. Нещодавня випускниця Х. Піцуряк уже залучена до роботи в газеті. Співробітники редакції беруть участь у роботі ДЕК, Ю. Пацаранюк брала участь у захисті асист. практики. О. Драгомирецька (Чернівецький обласний краєзнавчий музей) повідомила, що випускниками ОП є 5 співробітників музею. Музей запрошує викладачів ОП до читання лекцій, робоча група ОП врахувала пропозицію про поглиблене вивчення краєзнавства. Проте ЕГ не встановила фактів залучення роботодавців до аудиторної роботи (крім участі в захисті асист. практики).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Кафедри, відповідальні за реалізацію ОП, активно залучають до аудиторних занять професіоналів-практиків, досвідчених мовознавців та літературознавців (лекції Г. Дуди, І. Набитовича, І. Кейван, А. Романченко, М.-Г. Трайсти, І. Мойсей, І. Стеф'юк, М. Шкрібляка). Такі лекції анонсовані на офіційному сайті кафедри укр. літератури (<https://cutt.ly/LNRibfH>), на сторінках мережі Фейсбук кафедри історії та культури укр. мови (<https://cutt.ly/qNRiZuI>) та сучасної укр. мови (<https://cutt.ly/VNRrLoT>). Також на останній сторінці анонсовано відкриті лекції науковців з НАН України, які відбуваються в онлайн-режимі і можуть зацікавити здобувачів ОП. (проф. Л. Масенко «Суржик в комунікативному просторі України: між мовою і язиком», 30.09.2022), проф. П. Гриценка «Мовний простір України: про що розповідає лінгвістична географія», 14.09.2022 та ін.). 25.05.2022 р. відбулася гостьова лекція д.пед.н., ст. наук. співр. Ін-ту педагогічної освіти й освіти дорослих ім. І. Зязюна НАПН України Н. Філіпчук на тему «Музейна педагогіка в Україні і зарубіжжі: теорія і практика» (<https://cutt.ly/qNm3dYQ>). На сайті філолог. ф-ту наявна інформація і про літературні зустрічі, напр., із колишньою студенткою ЧНУ, відомою в Україні письменницею, літературознавицею, етнографінею, сценаристкою, членкинею НСП України, лауреаткою літературно-мистецької премії ім. М. Черемшини та літ. премії ім. П. Целана – І. Стеф'юк, 19.10.2022 р. (<https://cutt.ly/ENm3okG>), з авторкою низки успішних культ.-мистецьких проєктів, лауреаткою

Міжнародної літературно-мистецької премії О. Кобилянської та Всеукраїнської премії П. Куліша О.Репіною «Мантри перемоги», 29.09.2022 (<https://cutt.ly/VNRrLoT>). Водночас ЕГ зауважила, що представники роботодавців менш залучені до освітнього процесу в аудиторії; навпаки, частіше відбуваються лекції саме для стейкхолдерів: для працівників Чернівецького обл. краєзнавчого музею (за повідомленням від О.Драгомирецької). Існує практика залучення роботодавців до захисту асистентської практики (Ю.Пацаранюк).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/INRWZXR>) передбачає такі форми підвищення кваліфікації: інституційна [очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна]; дуальна; на робочому місці; на виробництві тощо. Відповідно до Положення, загальний обсяг підвищення кваліфікації протягом 5 років не може бути меншим, ніж 6 кредитів ЄКТС (180 годин). Результати підвищення кваліфікації НПП враховуються під час обрання його на посаду за конкурсом чи укладення з ним трудового договору. Викладачі ОП мають змогу підвищувати кваліфікацію як у закладах України, так і за кордоном. НПП, який працює на постійній основі, за суміщенням або за сумісництвом може підвищувати свою кваліфікацію на навчальній/науковій базі університету. Я.Редьква, заст. декана з наук. роботи та міжнародних зв'язків, розповів про можливість стажування НПП в університетах Румунії, Польщі, Словаччини (ЕГ отримала копії угод про міжнародне співробітництво з 6 ЗВО цих країн). Таке стажування може бути тривалим або короткочасним у межах конкретних планових тем. Угоди лімітують кількість викладачів, які можуть проходити такі стажування. В.о. ректора проф.В.Балух зазначив, що переважна більшість викладачів цієї ОП пройшли міжнародне стажування, підкріплене відповідними сертифікатами. На зустрічі з ЕГ проф. М.Скаб, спираючись на власний досвід стажування, описав реальні результати підвищення кваліфікації: так, він перейняв досвід роботи викладача курсу «Методологія і організація наукових досліджень» Волинського національного ун-ту С.Богдан, спеціально з'ясував усі особливості її роботи, опрацював її посібник і впровадив у власний навчальний курс усі позитивні практики. Під час перебування у Варшавському університеті проф. М.Скаб знайомився з досвідом організації магістерських і бакалаврських семінарів, а також із системою планування (силабуси, ментальні карти та ін.), що значно полегшило потім роботу в ЧНУ.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЧНУ наявна добре продумана система щорічного рейтингування та стимулювання викладацької майстерності. Анкети рейтингової оцінки кафедр та викладачів університету (<https://cutt.ly/DNROvnR>) передбачають рейтингування за трьома критеріями: наукова, навчально-методична та гуманітарна діяльність, частка яких різниться для представників технічних і гуманітарних спеціальностей (за словами в.о ректора В.Балуха під час зустрічі ЕК з адміністрацією ЗВО, щоб усі були в рівних умовах, адже гуманітаріям складніше, наприклад, публікуватися в базах Scopus – а за цією позицією ЧНУ посідає 6-е місце серед ЗВО України). Також в.о ректора В.Балух розповів, що в ЧНУ працює нагородна комісія під керівництвом Т.Марусик, яка розробляє критерії для мат.заохочення викладачів. Надбавки одержують 30 професорів, 30 доцентів і 40 асистентів із найвищим рейтингом. Фонд преміювання за минулий рік склав 4,5 млн. грн. У загальноуніверситетському рейтингу серед 80 кафедр кафедра сучасної укр.мови посідає 25-е місце, укр.літератури – 34-е, історії та культури укр.мови – 75-е (<https://cutt.ly/LNROXje>). Із 10 викладачів, які забезпечують ОК, троє входять до ТОП-20 професорів загальноуніверситетського рейтингу, посідаючи 10, 11 та 13 місця (О.Кульбабська, С.Шабат-Савка, С.Романюк) (<https://cutt.ly/pNRWWj9>). ЕГ одержала від гаранта ОП документи, які підтверджують матеріальне (накази про преміювання) та моральне (грамоти, подяки) заохочення викладачів ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Викладання на ОП забезпечує потужна команда НПП з високими рейтинговими показниками; усі викладачі мають наукові ступені та звання і значний (від 24 до 43 років) досвід роботи у ЗВО. Створено раду стейкхолдерів, які регулярно (двічі на семестр) беруть участь в обговоренні та вдосконаленні ОП. Існує практика залучення роботодавців до захисту асистентської практики. Викладачі мають широкі можливості для підвищення кваліфікації, що підкріплене регулярними стажуваннями в 6 закордонних та низці українських ЗВО, та імплементації такого досвіду у власні практики в ЧНУ. У ЧНУ наявна добре продумана система щорічного рейтингування та стимулювання викладацької майстерності (матеріального та морального).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ може констатувати такі недоліки: - не всі навчальні дисципліни ОП забезпечені авторськими підручниками та посібниками; - курс “Загальне мовознавство” викладає НПП, у якого немає публікацій, дотичних до цієї дисципліни;

- стейкхолдери не залучені до аудиторних занять на ОП. ЕГ рекомендує: - викладачам ОП посилити діяльність щодо укладання підручників і посібників навчальних дисциплін (упродовж 2022-2023 рр.); - кафедрі історії та культури української мови запропонувати можливість проф. Н.Колесник підвищувати фахову кваліфікацію в галузі загального мовознавства або ж запропонувати цей курс іншому викладачеві (до початку наступного навчального року); - залучати роботодавців до аудиторних занять на ОП (до кінця поточного навчального року).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ вважає, що за критерієм 6 ОП засвідчує високий рівень, що виявляється в потужному складі викладачів з великим професійним досвідом і доброю практикою підвищення кваліфікації як в Україні, так і за кордоном; в активній співпраці ОП з роботодавцями; у добре продуманій системі щорічного рейтингування та стимулювання викладацької майстерності. Недоліки можна усунути в робочому порядку, їх наявність суттєво не впливає на оцінку критерію.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертною групою проведено огляд матеріально-технічної бази: здобувачі вищої освіти навчаються в 6 корпусі університету, де всі аудиторії для лекційних (№ 21–23, 66–67) та практичних занять (№ 12–17, 50–52, 54, 60), навчальні лабораторії і комп'ютерні класи (№ 19, 27, 47, 61, 65) відповідають санітарно-технічним вимогам. Проведено огляд обладнання, проаналізовано повноту та зміст навчально-методичного забезпечення освітньої програми, ЕГ переглянула наповнення системи MOODLE та переконалась у його дієвості. На основі цього зроблено висновок про достатнє фінансове, матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення освітньої програми. ЕГ констатує наявність та належний рівень оснащення інфраструктурних об'єктів (зокрема гуртожиток, наукова бібліотека, новітньо оснащені аудиторії) для забезпечення освітньої програми та досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. ЕГ перевірено та підтверджено наявність в університеті необхідної матеріально-технічної бази та соціальної інфраструктури для забезпечення професійної та практичної підготовки студентів. Учасники освітнього процесу мають змогу користуватися технічними ресурсами трьох комп'ютерних класів та п'яти аудиторій, які обладнані мультимедійними засобами. ЕГ показували комп'ютерну аудиторію, де розташовані дуже потужні комп'ютери та лекційні аудиторії, які оснащені мультимедійними дошками. Вільний доступ до мережі Wi Fi, до новітньої університетської локальної мережі EDUROAM (<https://cutt.ly/5JHtPa3>) уможливають користування сучасними світовими інформаційними ресурсами. Навчально-методичне забезпечення ОП відповідає вимогам компетентнісного підходу до результатів навчання, під час акредитації ЕГ мала змогу побачити в арсеналі кафедри найновіші лінгвістичні видання, методичні та наукові напрацювання викладачів кафедри та лінгвістичні словники, які є у вільному доступі для студентів.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Успішному засвоєнню змісту кожного освітнього компонента ОП сприяють навчальні матеріали, що представлені в «Цифровому університеті» (<https://cutt.ly/HNI8qcK>) Забезпечення підручниками, навчальними посібниками, довідковою літературою відбувається через фонди наукової бібліотеки університету та відповідних кафедр. Наукова бібліотека університету забезпечує наявність фахових журналів філологічного профілю, а також має великий фонд навчальної та навчально-методичної літератури (напр.: <https://cutt.ly/JHt3KQ>); доступ до електронного каталогу: <https://cutt.ly/eJHyutU>; доступ до фонду періодичних видань університету: <https://cutt.ly/vJHyzop>. Окрім того, усі учасники освітнього процесу мають доступ до повнотекстової бази наукових даних завдяки інституційному Репозитарію відкритого доступу ARCher (<https://archer.chnu.edu.ua>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Згідно з «Положенням про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» (наказ МОН №1669 від 26.12.2017 р.) служба охорони праці та радіаційної безпеки університету за сприяння інших служб адміністративно-господарської частини університету (<https://cutt.ly/VJHqZp>) щорічно проводить профілактичні заходи щодо безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу. Підвищенню ефективності навчально-виховного процесу засобами психології, створенню умов для особистісного розвитку, професійного становлення і життєвого самовизначення фахівця сприяє діяльність «Соціально-психологічного центру» (<https://cutt.ly/9JHiyRe>) ЕГ провела зустрічі з фахівцем «Соціально-психологічного центру» студентами, представниками студентського самоврядування та підтвердила сприяння особистісному та професійному розвитку студентів; систематичне проведення індивідуальних психологічних консультацій. Психолог Соціально-психологічного центру Валентина Радчук розповіла про можливість отримання безоплатної психологічної допомоги як студентам, так і їхнім сім'ям. Встановлено, що діяльність психологів спрямована на формування максимально сприятливого освітнього середовища для задоволення потреб усіх суб'єктів освітнього процесу в особистісно-довірливому спілкуванні, забезпечення умов для стимулювання продуктивного професійного й особистісного розвитку, укріплення психічного здоров'я, профілактику професійного вигорання, насилля та дискримінації тощо. Кожен студент та викладач університету має можливість безкоштовно скористатися послугами психологічної служби у вирішенні особистих проблем психологічного спектру (підтверджено під час зустрічей зі студентами, викладачами, представниками студентського самоврядування). В умовах воєнного стану облаштовано укриття, учасники освітнього процесу ознайомлені з інструкцією щодо порядку дій при отриманні сигналу «Повітряна тривога» (розпорядження № 41-р від 26.08.2022 р.). Апробувати наукові досягнення здобувачі можуть у щорічній науковій студентській конференції (<https://cutt.ly/OKg5bVn>), у всеукраїнських (<https://cutt.ly/4Kg5sK7>) та міжнародних наукових конференціях (<https://cutt.ly/OKg77zl>). Здобувачі мають можливість підвищувати рівень іноземної мови на курсах Лінгвістичного центру (<https://cutt.ly/YJHuaNa>) або Центру славістичних студій «SLAVIA» (<https://cutt.ly/7JHujNs>). Розвиткові творчих можливостей здобувачів сприяє Центр культури і дозвілля університету (<https://cutt.ly/OJHuE2U>). На філологічному факультеті діють наукові гуртки української мови, Літературна студія ім. С. Будного, дискусійний клуб «ArtHuntersClub». Здобувачі освіти забезпечені гуртожитком, вони мають можливість користуватися бібліотекою й займатися в спортивно-оздоровчому комплексі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Комунікація зі студентами ґрунтується на особистісно-орієнтованому підході шляхом моделювання реальних професійних умов спілкування, використанні професійних завдань і вправ, спрямованих на підвищення комунікативної активності студентів, створенні умов для зняття напруги та забезпечення відкритості, доброзичливості та комунікабельності в процесі спілкування зі студентами як під час занять, так і в позанавчальний час. ЕГ встановила, що освітню підтримку магістрів насамперед забезпечують кафедри та деканат філологічного факультету. Здобувачі можуть отримати індивідуальні консультації від кураторів академгруп, від наукових керівників кваліфікаційних робіт, від викладачів, що забезпечують навчання за ОП (графік консультацій викладачів відображено в силабусі кожної навчальної дисципліни). Інформацію щодо організаційних моментів доступною є «Путівник для здобувачів другого рівня вищої освіти»: <https://cutt.ly/uNKrwou>. Необхідну інформацію студенти мають можливість отримувати на сайті Наукової бібліотеки (<https://cutt.ly/QNKrtC6>) в навчальному модульному середовищі MOODLE (<https://moodle.chnu.edu.ua/>). Студенти мають можливість відвідувати зустрічі з випускниками (<https://cutt.ly/cJbAou>), створено «Асоціацію випускників» (<https://alumni.chnu.edu.ua/>), проводяться ярмарки вакансій (<https://cutt.ly/VJHihWS>). Додаткову інформацію щодо участі в конференціях, конкурсах на отримання грантів, підготовки наукових проектів здобувачі можуть отримати в Науково-дослідній частині університету (<https://cutt.ly/4JHibZi>) та Відділі міжнародних зв'язків (<https://cutt.ly/oJHIsB>). Можливість здобувачів проходити стажування та навчання за стипендіальними програмами і грантами за кордоном визначає «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича» (<https://cutt.ly/SJHiFeh>). Здобувачі, що навчаються за державним замовленням, мають можливість отримувати академічну стипендію встановленого розміру. Іногородні студенти можуть проживати в гуртожитку університету (№ 2). Здобувачі вищої освіти мають право на академічну відпустку та поновлення (<https://cutt.ly/hJHiLXa>). На зустрічі студенти повідомили, що інформаційна підтримка реалізується силами студентського парламенту, створені групи в месенджерах. Соціальна підтримка здобувачів здійснюється через діяльність студентської профспілкової організації (<https://cutt.ly/nJHi1nF>), через запровадження пільг для соціально вразливих категорій здобувачів вищої освіти, через дію «Положення про порядок супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних, а також надання їм соціально-психологічної допомоги» (<https://drive.google.com/file/d/1Qu3rUXgpKiiBQlxiMQPz3z-Jw-V5sweGq/view>) Також під час відеоогляду ЕГ мала можливість побачити навчально-методичну дошку з різноманітними матеріалами (графіки навчального процесу, накази щодо організації навчального процесу, розклад дзвінків та скринька довіри).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

«Статут Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича» (<https://drive.google.com/file/d/1mZ7ZsfEzixci6w4sPbGRfVTzBcPyCXms/view>) гарантує особам з особливими освітніми потребами в разі необхідності безкоштовне забезпечення навчальною інформацією у форматі, що враховує обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я, зокрема безперешкодний доступ до навчально-

методичного забезпечення та бібліотечних фондів тощо. Передбачено соціальний, матеріальний, культурний, спортивно-фізкультурний супровід таких осіб. Можливість інклюзивного навчання, зокрема забезпечення доступу до якісної освіти здобувачам з особливими потребами через використання особистісно орієнтованих методів навчання з урахуванням їх індивідуальних особливостей реалізує «Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича» (<https://cutt.ly/bJHoUCS>). Усі ці положення достатньо реалізовані в Університеті. Експертами встановлено, що за освітньою програмою не навчаються особи з особливими освітніми потребами. Під час зустрічі з гарантом ОП та під час огляду матеріально-технічної бази університету встановлено, що є умови для навчання та розвитку студентів з особливими освітніми потребами. Так, обладнано пандус, що забезпечує доступ маломобільних груп населення до першого поверху будівлі Університету.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В Університеті запроваджена чітка і зрозуміла політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних і з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка регламентується та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми. «Положенням про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасниками освітнього процесу» (<https://cutt.ly/yJHoOIO>). Комісія університету з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту контролює порядок застосування заходів щодо попередження і виявлення міжособистісних та групових конфліктних ситуацій в університеті. Для профілактики конфліктів в університеті доцільне застосування соціально-психологічних методів, орієнтованих на коригування думок, почуттів, настроїв учасників комунікацій. У своїй практичній діяльності Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича послідовно та неухильно дотримується європейських цінностей, засад розвитку і функціонування академічної спільноти, впроваджує у практику законодавство України у сфері виявлення, протидії та запобігання корупції, сексуальним домаганням, іншим антиподам суспільних цінностей, які неминуче породжують конфлікти в університетському середовищі. Під час зустрічей зі студентами та представниками студентського самоврядування встановлено, що конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) не траплялося, але здобувачі вищої освіти обізнані щодо порядку дій у відповідних ситуаціях. Студенти вказали, що вони мають змогу інформувати керівництво Університету про подібні випадки через «Скриньку довіри» (яка розташована у корпусі Університету), звернутися до фахівців соціально-психологічної служби. Під час зустрічі з фокус групами було з'ясовано, що «Скринька довіри» перевіряється раз на тиждень. У процесі акредитації ОП було проведено превентивний захід зі здобувачами в аспекті запобігання конфліктів, виявлення та врегулювання різних конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу: (<https://cutt.ly/iVto9KM>). Для запобігання і протидії корупції в університеті всі учасники освітнього процесу мають можливість звернутися до уповноваженої особи та повідомити про випадки порушення антикорупційного законодавства працівниками Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/IJHo4Xp>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Позитивною практикою Університету є превентивна робота – система профілактичних дій науково-педагогічних працівників на попередження та запобігання розвитку різних форм асоціальної, аморальної поведінки здобувачів вищої освіти в процесі навчання. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича чітко окреслює важливість проведення превентивних заходів зі студентами, зокрема в аспекті запобігання конфліктів, виявлення та врегулювання різних конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу. Можливість здобувачів користуватись унікальною мережею EDUROAM, доступ до якої дозволяє приєднувати навіть із-за кордону.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендації: в умовах воєнного стану, приділити увагу та продумати над удосконаленням забезпечення умов для людей з особливими потребами для безбар'єрного доступу до всіх інфраструктурних об'єктів Університету, зокрема сховища.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ в ході акредитації встановлено, що в Університеті наявні безпечні умови навчання та праці, комфортна міжособистісна взаємодія, відсутні будь-які прояви насильства, здійснюється його профілактика, дотримані права та норми фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки учасників освітнього процесу. З викладеної інформації, факторів для підсумкової оцінки можна зробити висновок, що ОП має достатню відповідність за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Порядок функціонування ОП регламентує «Положення про розроблення та реалізації освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича», затверджене Вченою радою Університету (протокол №4 від 27.04.2020) (<https://cutt.ly/GNmZc9w>). При розробці ОП ЗВО дотримується відповідності стандарту, чинного законодавства, зважає на суспільні потреби. Перегляд ОП має відбуватися щорічно або за необхідності. Перегляд відбувається із залученням студентів та стейкхолдерів. Зміни також мають погоджуватися із завідувачами кафедр, вченою радою факультету, навчальним відділом університету. Усі ці особи / структурні підрозділи були залучені до роботи фокус-груп і засвідчили свою причетність до перегляду ОП. Документально це підтверджується, наприклад, витягом із протоколу №7 засідання кафедри історії та культури української мови філологічного факультету від 31 січня 2022 року, згідно з яким було рекомендовано «методичній раді філол. ф-ту для підвищення якості ПР у предметній галузі додати до переліку вибіркового навчального дисципліни «Лінгвосинергетика», «Основи літературної творчості», «Мовна компетенція та ідентифікація»». Пропозиції щодо удосконалення ОП внесла кожна кафедра, що є випусковою для цієї ОП, про що свідчать надані документи на запит. Згідно з п. 3.9 Положення, «оновлені ОП є складовою внутрішньою системи забезпечення якості освітньої діяльності», що також зазначено в Описі системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності... (<https://cutt.ly/XNmZnFo>) На сайті ЗВО представлені результати моніторингу, проведеного відповідно до завдань Центру забезпечення якості вищої освіти. Так, 88% здобувачів другого (магістерського) рівня ОП «УМЛ» відзначили, що брали участь у розробці ОП, за якою навчаються. 100% здобувачів відповіли ствердно, що подавали пропозиції щодо внесення змін до ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В Університеті використовується дієвий інструмент системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти – моніторинг. Одним зі складників моніторингу є вивчення «студентської думки з питань організації та вдосконалення освітнього процесу на факультеті». Так, студенти під час опитування в 2021–22 н.р. висловили побажання «змінити послідовність вивчення предметів, пов'язаних з літературою, оскільки у другому семестрі першого курсу другого освітнього рівня складно вивчати одночасно «Теорію літератури», «Проблеми новітньої української літератури» та курс «Біблія і культура»» (<https://cutt.ly/GNmZlzX>). Навчальний план 2022 року відображає врахування думки студентства. Так, курс «Проблеми новітньої української літератури» перенесений в 11 семестр. Окрім опитувань, які студенти отримують на корпоративні пошти, за свідченнями студентів, а також представників органів студентського самоврядування, студенти мають можливість висловити своє побажання безпосередньо гаранту ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Періодичний перегляд ОП передбачений Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Згідно з п. 3.6, ОП переглядаються й удосконалюються із залученням різних груп стейкхолдерів. Пункт 3.7. передбачає узгодження змін до ОП зі стейкхолдерами. Супровідні документи до ОП свідчать, що роботодавці залучені до рецензування ОП. Під час зустрічі з роботодавцями були встановлені такі факти: 1) роботодавці залучені до захисту асистентської практики; 2) висловлюють побажання щодо введення окремих ОК («Медіалінгвістика», «Комунікативна лінгвістика і дискурсивно-жанрові реєстри спілкування», «Соціолінгвістика і міжкультурна комунікація» та краєзнавчих компонентів, що увиразнюють регіональний аспект); 3) беруть участь в опитуваннях щодо наповнення ОП, заповнюючи питальники, що надходять на електронну пошту, або заповнюють питальники на сайті закладу. Прикметно, що більшість роботодавців є випускниками цього Університету, тому підтримують зв'язок і спілкуванням наживо. Поки нереалізованою залишилась пропозиція введення ВК «Основи наукової бібліографії». Припускаємо, що це має сенс, зважаючи на працевлаштування випускників-філологів у бібліотеці.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Онлайн-зустрічі з деканатом, роботодавцями, випускниками ОП, студентським самоврядуванням засвідчують, що підтримання професійних зв'язків із випускниками – цінність для колективу. В Університеті функціонує Асоціація випускників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://alumni.chnu.edu.ua/>), мета якого – «творення цікавого, дієвого та корисного середовища для розвитку випускників, студентів та науковців Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, представлення та захист загальних інтересів, координація діяльності її членів для досягнення корисних громадських, культурних, соціальних, інформаційних цілей, зміцнення зв'язків випускників між собою та з університетом». Приєднатися до асоціації можна, заповнивши форму заявки на членство (<https://cutt.ly/rNUZ7fO>). На сторінці філологічного факультету опубліковані історії кар'єрних успіхів випускників (http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=6365): Іванни Стеф'юк, Максима Дупешка, Інги Кейван, Оксани Федунувич-Швед, Юлії Пацаранюк та інших.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Задля отримання об'єктивної інформації про результати підготовки фахівців за ОП в Університеті здійснюються моніторингові дослідження. Напрями моніторингу перераховані в окремому документі (<https://cutt.ly/INUotza>). Результати моніторингу обговорюються на засіданнях Вченої ради факультету та Університету. Систематичність, поступальність у виявленні слабких місць в реалізації ОП, якості знань магістрів тощо засвідчує план заходів роботу Центру забезпечення якості (<https://cutt.ly/gNU3Ufq>). Сприяє систематичній роботі постійно діючий семінар, тематику якого визначають запити від гарантів та науково-педагогічних працівників. Аналіз тематики засвідчує увагу учасників семінару до тенденцій розвитку вищої освіти України, вивчення європейських практик культури забезпечення якості, а також питання моніторинг, взаємодії зі стейкхолдерами, сучасних методів навчання, а також цифрової компетентності викладача тощо. Декан факультету Борис Бунчук розповів досвід взаємодії з різними структурами університету задля своєчасного реагування на виявлені студентами недолік в освітній діяльності. Цей недолік не стосується реалізації ОП «Українська мова і література», має кількарічний термін давності, але засвідчує наявність дієвих механізмів реагування.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Виконувач обов'язків ректора Василь Балух під час фінального брифінгу зауважив, що в Університеті існує практика проводити семінар або вебінар, під час якого відбувається узагальнення рекомендацій, отриманих після проходження акредитаційних експертиз кількох освітніх програм. Попередньо заклад зважив на побажання ГЕР щодо ОП «Українська мова та література» спеціальності «Середня освіта», ОП «Видавнича справа та редагування» посилити співпрацю зі стейкхолдерами, залучати до обговорення ОП здобувачів, випускників і роботодавців, посилити інформування здобувачів щодо можливостей академічної мобільності та неформальної освіти, популяризувати академічну доброчесність. Спілкування з фокус-групами засвідчило, що ці аспекти функціонування ОП посилені.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

«Відповідність світовим і вітчизняним стандартам якості освіти» – один із стратегічних принципів розвитку Університету. Задля дотримання принципів забезпечення якості вищої освіти в Університеті створено Центр забезпечення якості вищої освіти, діяльність якого спрямована на реалізацію місії Університету. Культура забезпечення якості ВО стосується всіх структурних підрозділів Університету, тому Центр покликаний надавати методичну, консультативну й організаційну допомогу, про що переконливо говорила представниця Центру під час зустрічі з адміністративним персоналом. Всі онлайн-зустрічі продемонстрували скоординовану співдію всіх учасників освітнього процесу, розуміння своєї місії у формуванні іміджу Університету. Також всі учасники фокус-груп усвідомлюють механізми втілення процедур задля забезпечення якості вищої освіти. Цьому сприяє розгалужена система нормативно-правових документів, більшість з яких у 2020 році зазнала перегляду й оновлення. Учасники освітнього процесу не лише ознайомлені з їхнім змістом, а й керуються ними в повсякденній діяльності, виконують обов'язки і користуються правами. Регулярними є опитування здобувачів вищої освіти. Так, соціологічна лабораторія ЧНУ проводить опитування «Викладач очима студентів». В опублікованому звіті за результатами зимової екзаменаційної сесії 2019–2020 н.р. відзначено, що попереднє опитування проводилось навесні 2016 року (<https://cutt.ly/PNmZrrf>). Разом із тим представники студентського парламенту відзначили, що таке опитування проводиться після кожного семестру. Результати таких опитувань – шлях до вдосконалення змісту

ОП та якості освітнього процесу. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича – учасник проєкту AcademIQ «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти». Ще в 2016 році були затверджені Правила академічної доброчесності, а задля популяризації академічної доброчесності на 2022 рік був затверджений план заходів (<https://cutt.ly/bNmZuBT>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивні практики: 1) тісна співпраця з випускниками, які дуже часто виступають роботодавцями; 2) публікація на сторінці факультету історій кар'єрних успіхів випускників; 3) функціонування постійно діючого семінару Центру забезпечення якості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: 1) часова дистанція в опитуваннях “Викладач очима студентів”. Причина - малочисельний склад соціологічної лабораторії. Рекомендації: 1) розглянути можливість розширити склад соціологічної лабораторії, оскільки вона може проводити й інші важливі опитування не лише для Університету, а й для громади міста.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ відзначає, що аналіз всіх підкритеріїв у контексті 8 критерію свідчить, що в Університеті дотримуються політики регулярного перегляду ОП, здобувачі усвідомлюють свою рівноправну роль в освітньому процесі, роботодавці залучають до перегляду ОП. ЕГ визнає, що дотримання рекомендації щодо зазначеної слабкої сторони – це право навчального закладу. Разом із тим звертає увагу, що в сучасному динамічному світі дистанція в опитуванні 2-3 роки не дозволяє закладу проявляти бажану гнучкість в урахуванні думки студентів.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За наслідками проведення зустрічей зі здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування експертна група підтверджує, що правила і процедури, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, доведені до учасників освітнього процесу, є доступними (на сайті Університету <https://cutt.ly/5NRW6R4> та зрозумілими для них, і послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Обсяг інформації, що оприлюднюється (Проєкт ОПП «Українська мова та література» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки <https://cutt.ly/XNDLMCV>), є достатньо для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів з цієї програмою. Освітній процес в ЧНУ ім. Ю. Федьковича здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича» (<https://cutt.ly/LJDeBKs>), Статуту Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича (<https://cutt.ly/pNREgxH>), інших нормативних документів університету («Колективний договір Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича», «Стратегічний план розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» тощо), а також договору (угоди) про навчання.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт з метою одержання зауважень та пропозиції зацікавлених сторін (стейкхолдерів). За наслідками проведення зустрічі з роботодавцями експертна група підтверджує факт оприлюднення у визначений спосіб проєкту освітньої програми, отримання рецензій роботодавців, внесення пропозицій. Також під час спілкування зі студентами, викладачами та роботодавцями експертна група підтверджує, що дійсно враховуються їхні інтереси та побажання при складанні ОП, зокрема введення предметів, які обрали студенти чи рекомендували роботодавці (<https://cutt.ly/8NDZyH9>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства (<https://cutt.ly/qNREdCS>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Позитивні практики: Важливу роль в Університеті при укладанні, впровадженні та удосконаленні ОП відіграє розбудова налагодженого партнерства ЗВО з ключовими стейкхолдерами, що передбачає їх безпосередню участь в організації та реалізації освітнього процесу. Така співпраця позитивно впливає на формування у студентів бачення сучасних професійних компетенцій, вимог сучасного ринку праці, мотивує здобувачів освіти до власного розвитку та самореалізації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: 1) відсутність використання в повній мірі автоматизованої системи управління вищим навчальним закладом. Рекомендації: 1) Враховуючи широке використання інформаційно-комунікаційних технологій у сучасному інформаційно-освітньому середовищі, рекомендуємо вивчити впродовж року практики інших ЗВО щодо використання пакету програм «Деканат».

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма та освітня діяльність з цієї програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими. Лише підкритерій 9.3. має часткову відповідність.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Вірченко Тетяна Ігорівна

Члени експертної групи

Суховій Оксана Олександрівна

Решитько Анна Дмитрівна